

Početna Stranica > ... > Pretraživanje Pravnih Stručnjaka > Vrste Pravnih Struka > Poland

Vrste pravnih struka

Sadržaj omogućio

Poljska

Poljska

Ova stranica sadržava pregled pravničkih profesija u Poljskoj.

Državni odvjetnici (*prokuratorzy*)

Organizacija

Dolje opisana struktura odnosi se na državno odvjetništvo i ostale nadležne odjele u skladu sa Zakonom od 9. listopada 2009.

Državno odvjetništvo u Poljskoj čine:

- Glavni državni odvjetnik (*Prokurator Generalny*);
- državni odvjetnici iz redovnih i vojnih organizacijskih jedinica (prokuratorzy powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury i prokuratorzy wojskowi) koji su podređeni Glavnom državnom odvjetniku;
- tužitelji iz Instituta nacionalnog sjećanja (*prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej*) i Komisije za progon kaznenih djela počinjenih protiv poljskog naroda (*Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu*).

Glavni državni odvjetnik ima najviši položaj u državnom odvjetništvu, a imenuje ga predsjednik Poljske iz skupine kandidata koju predlaže Državno sudbeno vijeće i Državno odvjetničko vijeće. Glavni državni odvjetnik premijeru podnosi godišnja izvješća o tužiteljskim aktivnostima. Tužitelje iz redovnih i vojnih organizacijskih jedinica državnog odvjetništva imenuje glavni državni odvjetnik s popisa kandidata koji predlaže Državno odvjetničko vijeće.

Redovne jedinice državnog odvjetništva podijeljene su na četiri razine:

- Ured glavnog državnog odvjetnika (*Prokuratura Generalna*);
- Prizivni ured državnog odvjetništva (*prokuratura apelacyjna*);
- okružne urede državnog odvjetništva (*prokuratura okregowa*);
- područne urede državnog odvjetništva (*prokuratura rejonowa*).

Vojne jedinice državnog odvjetništva podijeljene su na tri razine:

- Ured glavnog vojnog tužitelja (*Naczelna Prokuratura Wojskowa*)
- urede okružnog vojnog tužiteljstva (*Wojskowe Prokuratury Okręgowe*)
- urede garnizonskog vojnog tužiteljstva (*Wojskowe Prokuratury Garnizonowe*).

Državni odvjetnici iz Instituta nacionalnog sjećanja i Komisije za progon kaznenih djela počinjenih protiv poljskog naroda (*Instytut Pamięci Narodowej - Komisja ds. Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu*) djeluju u sljedećim organizacijskim jedinicama:

- Glavnoj komisiji za progon kaznenih djela počinjenih protiv poljskog naroda (*Główna Komisja ds. Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu*)
- odjelima Glavne komisije za progon kaznenih djela počinjenih protiv poljskog naroda (*Główna Komisja ds. Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu*)

- Uredu za lustracijsku provjeru (*Biuro lustracyjne*)
- odjelima Ureda za lustracijsku provjeru (*Biuro lustracyjne*).

U poljskom pravnom sustavu postoji razlika između državnih odvjetnika koje imenuje glavni državni odvjetnik i privatnih tužitelja koji sudjeluju kao stranke u kaznenim postupcima i koji, prema pravilima o postupanju, mogu pomagati državnim odvjetnicima u njihovu radu.

U okviru pravnog sustava postoje različita samoupravna tijela. Ona uključuju Državno odvjetničko vijeće (*Rada Prokuratorów*) u okviru Ureda glavnog državnog odvjetnika, skupštine te prizivna vijeća na regionalnoj razini. Međutim, ta tijela djeluju isključivo na internoj i organizacijskoj razini, nemaju web-mjesto i ne pružaju elektroničke usluge.

Daljnje informacije o državnom odvjetništvu u Poljskoj nalaze se na web-mjestu [Ureda glavnog državnog odvjetnika Poljske](#).

Uloga i dužnosti državnog odvjetništva:

Glavne su dužnosti državnog odvjetništva osiguranje poštovanja zakona i nadzor kaznenih progona.

Državni odvjetnici obavljaju svoje zadaće, a one su:

- pokretanje, vođenje i nadziranje istražnih kaznenih postupaka
- vršenje funkcija državnog odvjetnika na sudovima
- pokretanje postupaka u kaznenim i građanskim stvarima, podnošenje prijedloga i sudjelovanje u sudskim postupcima u građanskim stvarima, pitanjima radnog prava i socijalne zaštite, u cilju zaštite vladavine prava, javnog interesa i imovine ili prava građana
- poduzimanje mjera predviđenih zakonom, namijenjenih pravilnoj i jedinstvenoj primjeni zakona
- provođenje istraživanja o pitanjima povezanim s kriminalom, njegovoj kontroli i suzbijanju
- sakupljanje, obrada i analiza podataka dobivenih iz provedenih ili nadziranih istraga
- suradnja s vladom u svrhu sprečavanja kaznenih djela i drugih povreda zakona
- suradnja i sudjelovanje u postupcima koje provode međunarodna tijela u području provedbe zakona i suzbijanja kriminala.

Prava i obveze državnog odvjetnika:

Državni odvjetnik obvezan je djelovati u skladu sa zakonom, vođen načelom nepristranosti i jednakog postupanja prema svim građanima. Usprkos hijerarhijskoj organizaciji državnog odvjetništva, državni je odvjetnik neovisan u obavljanju svojih službenih dužnosti. Državni odvjetnik ne smije biti politički angažiran i ne smije imati dodatno zaposlenje te je obvezan stalno raditi na usavršavanju svojih kvalifikacija.

Državni se odvjetnik prvenstveno bavi kaznenim predmetima. Međutim, ponekad sudjeluje u građanskim parnicama koje se uglavnom tiču utvrđivanja očitstva, gubitka prava, pravne nesposobnosti te upravnim sporovima koji se obično odnose na nekretnine ili građevinsko pravo. U svakom regionalnom uredu postoji državni odvjetnik osposobljen za područje međunarodne suradnje u kaznenim stvarima.

Redovni sudovi (*sądy powszechne*)

Organizacija

Redovni sudovi u Poljskoj su:

- okružni sudovi (*sądy rejonowe*)
- regionalni sudovi (*sądy okręgowe*)
- prizivni sudovi (*sądy apelacyjne*).

Redovni sudovi obavljaju sudbenu vlast (u predmetima koji nisu u nadležnosti upravnih sudova, vojnih sudova i Vrhovnog suda) te druge zadaće koje su im povjerene zakonom. Vrhovni sud nadzire rad sudova u skladu sa zakonom.

Nadležnost okružnih sudova obuhvaća jednu ili više općina (u opravdanim slučajevima, npr. u velikim gradovima,

za jednu općinu može biti nadležno više okružnih sudova).

Regionalni sud je prizivni sud za okružne sudove te u posebnim slučajevima prvostupanjski sud. On je nadležan za najmanje dva okružna suda („sudski okrug“).

Ako regionalni sud vodi prvostupanjski postupak o žalbama odlučuje prizivni sud. U nadležnosti su prizivnog suda najmanje dva regionalna suda („žalbeno područje“).

Sudom predsjedava predsjednik suda. On se imenuje na određeno razdoblje (četiri godine na okružnim sudovima i šest godina na regionalnim i prizivnim sudovima).

Pravničke profesije na sudovima

U Poljskoj redovni sudovi obavljaju sudbenu vlast (u predmetima koji nisu u nadležnosti upravnih sudova, vojnih sudova i Vrhovnog suda) te druge zadaće koje su im povjerene zakonom. Suci imaju isključivu odgovornost za dijeljenje pravde. Druge zadaće obavljaju tajnici suda i viši tajnici suda (mogu ih obavljati i suci ako tajnici suda nisu u mogućnosti).

Suci (*sędziowie*)

U poljskom pravnom sustavu razlikuje se između profesionalnih sudaca i sudaca porotnika.

Suci obavljaju dužnosti povezane s dijeljenjem pravde. Predsjednik države na prijedlog Državnog sudbenog vijeća (*Krajowa Rada Sądownictwa*) imenuje suce na neodređeno razdoblje.

Suci su neovisni u vršenju svoje dužnosti i obvezuje ih samo Ustav i zakoni.

Neovisnost sudova i sudaca jamči [Državno sudbeno vijeće](#), koje je ustavno tijelo.

Neovisnost sudaca zajamčena je sudačkim imunitetom i sigurnošću mandata, kako je propisano Ustavom.

Suci podliježu disciplinskim mjerama za svaku povredu dužnosti. U disciplinskim postupcima protiv sudaca odlučuju: prizivni sudovi u prvostupanjskom postupku te Vrhovni sud u drugostupanjskom postupku.

Suci porotnici (*lawnicy*)

Uloga sudaca porotnika u dijeljenju pravde propisana je poljskim Ustavom. Oni su neovisni te ih, kao i suce, obvezuje samo Ustav i zakoni. Suci porotnici o sudskim predmetima odlučuju ravnopravno sa sucima. Međutim, za razliku od njih, suci porotnici ne mogu voditi sudski postupak ili ročište niti (u načelu) obavljati dužnost izvan sudskog postupka.

U pravilu, u parničnim i kaznenim postupcima ročišta se održavaju u prisustvu jednog suca, odnosno bez uključivanja sudaca porotnika. Međutim, oba zakona kojim su uređene te vrste sudskih postupaka predviđaju kategorije predmeta u kojima s obzirom na njihovu društvenu važnost odlučuju i suci porotnici.

Suce porotnike biraju vijeća općina koja su u nadležnosti predmetnih sudova. Imenuju se na razdoblje od četiri godine.

Sudski službenici (*referendarze sądowi*)

Sudski službenici na okružnim i regionalnim sudovima obavljaju sudske zadaće koje su u skladu za zakonom povjerene sudovima. Imenuju se na dužnost s datumom naznačenim u ispravi o imenovanju. Imenuje ih predsjedavajući sudac prizivnog suda.

U parničnim postupcima sudski službenici imaju sudačke ovlasti u okviru dužnosti koje su im povjerene, ako zakonom nije propisano drugačije. Međutim, u kaznenim postupcima te u postupcima za lakša kaznena djela i za porezne prekršaje sudski službenici ovlaštene su donositi preporuke te, u zakonom predviđenim predmetima, odluke i naloge.

S obzirom na to, oni su dio sudskog osoblja ovlaštenog za obavljanje zadaća povezanih s dijeljenjem pravde i u okviru svoje nadležnosti obavljaju dužnost u ime suda. U okviru svoje nadležnosti sudski službenici neovisni su u pogledu sadržaja sudskih odluka i naloga predviđenih zakonom. Ta neovisnost implicira organizacijsko i funkcionalno razdvajanje njihove pravosudne djelatnosti od djelatnosti drugih tijela kojim im se jamči neovisnost u obavljanju zakonom predviđenih zadaća.

[Informativni članak o sudskim službenicima](#) (374 Kb) .

Sudski pomoćnici (*asystenci sędziego*)

Sudski pomoćnici zaduženi su za pripremanje sudskih ročišta te osiguravanje nesmetanog funkcioniranja suda (uključujući dijeljenje pravde i ostale zadaće). Odabir kandidata vrši se putem natječaja.

[Informativni članak o sudskim pomoćnicima](#). (374 Kb) .

Tajnici suda (*urzędnicy sądowi*)

Tajnici suda zaposleni su na svim redovnim sudovima na kojima obavljaju administrativne poslove koji nisu rezervirani za druge skupine zanimanja (vođenje zapisnika, pomaganje sucima u radu, organizacija tajništva suda itd.). Njihova prava i obveze te uvjeti zapošljavanja utvrđeni su u Zakonu o osoblju sudova i državnog odvjetništva. Odabir kandidata vrši se putem natječaja.

[Informativni članak o sudskom osoblju](#) (379 Kb) .

Organizacija pravničkih profesija

Odvjetnici (*adwokaci*)

Odvjetnici u Poljskoj pružaju pravne usluge povezane sa zaštitom prava i sloboda građana. Oni pružaju pravnu pomoć i izrađuju pravna mišljenja. Isto tako osiguravaju zastupanje strankama u kaznenim, građanskim, obiteljskim i maloljetničkim predmetima, predmetima koji se odnose na radno pravo i pravo socijalne zaštite te u postupcima pred Upravnim sudom.

Valja napomenuti da u Poljskoj ne postoji službena profesionalna specijalizacija, već svaki odvjetnik može sam odabrati svoje specifično područje interesa. Međutim, budući da je poljskim pravom strankama koje su u nepovoljnom financijskom položaju osiguran branitelj kojeg imenuje država, odvjetnik mora biti osposobljen za pružanje pravnih usluga u različitim vrstama slučajeva.

Postoje 24 regionalna odvjetnička vijeća (*okręgowe rady adwokackie*) i Nacionalno odvjetničko vijeće (*Naczelna Rada Adwokacka*) koje djeluje na državnoj razini. Ta samoupravna pravna tijela nadležna su za zastupanje i zaštitu strukovnih prava odvjetnika, poboljšanje odvjetničkih profesionalnih vještina i pružanje stručne obuke za odvjetničke vježbenike te za utvrđivanje i promicanje pravila profesionalnog ponašanja i osiguranje njihova poštovanja.

Pravne baze podataka

Detaljne informacije mogu se pronaći na [web-mjestu Nacionalnog odvjetničkog vijeća](#).

Pravni savjetnici (*radcowie prawni*)

Pravni savjetnici pružaju pravne usluge poduzećima, drugim poslovnim subjektima, organizacijskim jedinicama i fizičkim osobama. Oni pružaju pravnu pomoć i izrađuju pravna mišljenja. Međutim, za razliku od odvjetnika mogu biti zaposlenici trećih osoba. Od 1. srpnja 2015. odvjetnici i pravni savjetnici uživaju ista postupovna prava. Pravni savjetnici mogu biti branitelji u kaznenim postupcima ako nisu zaposlenici drugih stranaka. Mogu sudjelovati i u postupcima za lakša kaznena djela te biti branitelji u disciplinskim postupcima.

Strukovno udruženje pravnih savjetnika sastoji se od 19 regionalnih komora pravnih savjetnika i Nacionalne komore pravnih savjetnika koja djeluje na nacionalnoj razini. Ta strukovna udruženja nadležna su za zastupanje i

zaštitu strukovnih prava pravnih savjetnika, poboljšanje njihovih profesionalnih vještina i pružanje stručne obuke za vježbenike te za utvrđivanje i promicanje pravila profesionalnog ponašanja i osiguranje njihova poštovanja.

Pravne baze podataka

Detaljne informacije mogu se pronaći na *web*-mjestu [Nacionalne komore pravnih savjetnika](#).

Javni bilježnici (*notariusze*)

Organizacija

Ministar pravosuđa imenuje javne bilježnike i određuje njihovo sjedište na zahtjev zainteresiranih osoba nakon savjetovanja s vijećem nadležne javnobilježničke komore. Ministar pravosuđa također razrješuje dužnosti javne bilježnike.

Nadležan je i za vođenje registra javnobilježničkih ureda te utvrđuje najviše naknade za javnobilježničke usluge.

Udruga javnih bilježnika sastoji se od 11 javnobilježničkih komora i Nacionalne javnobilježničke komore.

Uloga i dužnosti

Javni bilježnici sastavljaju isprave za koje stranke moraju ili žele imati javnobilježničku ovjeru (npr. prienos vlasništva nad nekretninama).

Javni bilježnici osobe su od javnog povjerenja. Kao osobe od javnog povjerenja koje nastupaju u ime države javni bilježnici jamče sigurnost transakcija s nekretninama.

Javni bilježnici: sastavljaju javnobilježničke isprave, potvrde o nasljeđivanju i druge potvrde, podnose izjave, vode zapisnike, sastavljaju pritužbe u vezi sa zadužnicama i čekovima, čuvaju povjerenu gotovinu, vrijednosne papire, dokumente i podatke na mediju za pohranu podataka, osiguravaju upise, kopije i izvatke dokumenata, sastavljaju isprave, izjave i ostale isprave na zahtjev stranaka te obavljaju druge radnje u skladu s posebnim odredbama.

Javnobilježničke isprave koje javni bilježnik sastavlja u skladu sa zakonom smatraju se službenim ispravama.

Svoju djelatnost obavljaju u posebnim javnobilježničkim uredima. Javni bilježnik može voditi samo jedan ured, ali jedan ured može zajednički voditi nekoliko javnih bilježnika u skladu s propisima građanskog prava o partnerstvima. Međutim, u tom slučaju svaki javni bilježnik pruža usluge u svoje ime i odgovara za svoje aktivnosti.

Pravne baze podataka

Detaljne informacije mogu se pronaći na *web*-mjestu [Nacionalne javnobilježničke komore](#).

Ostale pravničke profesije

Poljskim pravom predviđeno je zvanje sudskog izvršitelja (*komornicy sądowi*).

Sudski izvršitelji

U skladu s poljskim pravom sudski izvršitelji su pomoćno osoblje sudova. Imaju status državnih službenika koji im daje legitimnost za obavljanje dužnosti, koje znatno zadiru u građanska prava i slobode. One prvenstveno uključuju mjere prisile nužne za izvršenje sudskih odluka te za ostvarenje ustavnog prava na pravično suđenje.

Ovlasti sudskih izvršitelja uključuju provođenje ovrha u parničnim postupcima.

Imenuje ih ministar pravosuđa na temelju užeg izbora kandidata koji moraju ispunjavati uvjete utvrđene u Zakonu o sudskim izvršiteljima i ovršnom postupku, među ostalima završen studij prava, obavljeno vježbeništvo, položen ispit za sudskog izvršitelja te završen probni rok od najmanje dvije godine na mjestu pomoćnika sudskog izvršitelja.

Nadzor rada sudskih izvršitelja provodi Ministarstvo pravosuđa uz pomoć predsjedavajućeg suca suda kojem je sudski izvršitelj pridružen te strukovnih udruženja – Nacionalnog vijeća sudskih izvršitelja i vijeća komora sudskih izvršitelja.

Vidjeti *web*-mjesto [Ministarstva pravosuđa](#) i [Nacionalnog vijeća sudskih izvršitelja](#).

Organizacije koje nude besplatne pravne usluge

Veliki broj organizacija u Poljskoj nudi besplatne pravne usluge, uključujući:

- „Plavi telefon” (*Niebieska Linia*) Ministarstva rada i socijalne politike, za borbu protiv nasilja u obitelji. Detaljne informacije mogu se pronaći na *web*-mjestu [Plavog telefona](#). Također možete nazvati Plavi telefon na sljedeći broj: +48 22 668 70 00;
- Besplatno pravno savjetovanje pruža i „Pravna klinika” (*Kliniki Prawa*) u kojoj rade studenti, članovi organizacija koje djeluju u okviru pravnih fakulteta svih većih sveučilišta u Poljskoj.

■ Posljednji put ažurirano: 29/11/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.